

Poikkeamislupa / 834-437-2-97 Kiimasmaa / Jätteidenkäsittelyalueen laajennus

YMPAR 14.08.2024 § 64

308/10.03.00.01/2023

Hakija

Suomen Erityisjäte OY hakee Tammelan kunnalta poikkeamislupaa kiinteistölle 834-437-2-97 Kiimasmaa jätealueen laajentamiseksi. Suomen Erityisjäte Oy on osa LHJ Group konsernia, jonka taustalla on vuonna 1995 perustettu Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy. Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy on 16 kunnan omistama jätehuoltoyhtiö, joka tuottaa jätelainsäädännössä kunnille määrätyt palvelutehtävät omistajakuntiensa alueella. Tammelan kunta on yksi omistajakunnista, ja kunnalla on edustajat yhtiön päätäntäelimissä.

Kohde

Poikkeamislupaa haetaan Envitech-alueelle Kiimassuon jätekeskuksen alueen yhteyteen. Envitech-alueella toimii useita jätteen käsittelyyn ja kiertotalouteen liittyviä yrityksiä. Suunnittelualue sijaitsee kahden kunnan, Tammelan ja Forssan rajalla. Forssan kunnan puolella rajan tuntumassa on nykyisellään vaarallisen jätteen kaatopaikka. Nykyisen vaarallisen jätteen kaatopaikan täyttötilavuuden arvioidaan loppuvan vuosina 2024–2025, ja Suomen Erityisjäte Oy suunnittelee olemassa olevan kaatopaikan laajentamista Tammelan kunnan puolelle. Kaatopaikan laajennusalue sijaitsee nykyisen vaarallisen jätteen kaatopaikan yhteydessä, ja sijoittuu kokonaan Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n omistamalle kiinteistölle 834-437-2-97 Kiimasmaa. Laajennusalue muodostuisi läjitysalueesta (9,2 ha), käsittely- ja varastokentästä (2,0 ha), tasausaltaasta (0,4 ha). Suunnitelman mukaisen läjitysalueen täyttötilavuus olisi n. 1,8 milj. m³tr ja täyttökorkeus + 155,45 m (luonnollisen maanpinnan taso n. +122 m). Liikennöinti laajennusalueelle tapahtuisi jätekeskuksen olemassa olevien teiden kautta, ja laajennusalueen sisäiselle tiestölle on saatu toimenpidelupa. Vaarallisen jätteen laajennusalue edellyttää poikkeamislupapäätöksen lisäksi ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa (YSL, 527/2014), jota haetaan yhtäaikaaisesti poikkeamisluvan kanssa. Poikkeamislupahakemus liitteineen on kokonaisuudessaan kokousasian liitteenä.

Kaavoitustilanne

Tammelan kunnan puolelle sijoittuva laajentumisalue on Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 osoitettu kiertotalousalueeksi ja energiahuollon kohteeksi.

Tammelan kunnanvaltuusto on päätöksellään 14.12.2015 § 69 hyväksynyt Sukula-Häiviä –osayleiskaavan, joka on valituskäsittelyjen jälkeen tullut voimaan 6.6.2019. Osayleiskaavassa alue on osoitettu jätteenkäsittelyn ja sitä hyödyntävän teollisuuden alueeksi (EJT) sekä maa-aineisten ottoalueeksi (EOJT).

Lisäksi alueen yhteyteen on osayleiskaavassa osoitettu Tuulivoiman teemayleiskaavaan perustuen tuulivoimalan sijoituspaikka, joka

sijaitsee metsätalousvaltaisella alueella (M). Alueen poikki on osoitettu ohjeellinen tielinjaus tuulivoimalalle.

Tammelan kunnan alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa, Forssan kaupungin puolella on ollut vuodesta 2015 voimassa Kiimassuon asemakaava, jolle nykyinen vaarallisen jätteenkäsittelyalue sijoittuu. Ennen asemakaavan voimaantumista aluetta on rakennettu poikkeamisluvilla osayleiskaavaan perustuen.

Poikkeamisen tarve

Hanke on sekä maakuntakaavan että osayleiskaavan määrittämän maankäytön mukaista, mutta poikkeamislupaa hankkeelle haetaan, sillä Sukula-Häiviän osayleiskaavassa on määräys, jonka mukaan alueet tulee asemakaavoittaa ennen uusien teollisten toimintojen aloittamista. Osayleiskaava kattaa laajan alueen, ja näin ollen uusien maankäyttöjen sovittaminen toisiinsa on katsottu tarpeelliseksi määrittää tarkemmalla kaavoituksella, kun lähtökohtana on ollut jätteitä hyödyntävän ja normaalin teollisen toiminnan laajeneminen monipuolisesti erilaisia teollisen toiminnan muotoja sisältävänä kokonaisuutena Tammelan puolelle, Forssaa vastaavalla tavalla.

Osayleiskaavalla on osoitettu jätteenkäsittelyn ja sitä hyödyntävän teollisuuden aluekokonaisuudelle mittavat uudet liikenneyhteydet uuden liittymän kautta seututieltä 282, sillä Tammelan puolen alueet oli voitava lähtökohtaisesti liikennöidä Tammelan kunnan puolelta ilman, että alueen liikennöinti olisi riippuvainen Forssan kaupungin liikennejärjestelyistä / aiheuttaisi Forssan kaupungille investointitarpeita. Tarkemmalla kaavoituksella tuleekin ensisijaisesta ratkaista alueen liikennöinti ja alueelle rakentuvien uusien mahdollisesti hyvinkin erilaisten toimintojen sovittaminen olemassa olevaan maankäyttöön ja toisiinsa. Tällä hetkellä uusia toimintoja koko alueelle ei ole tiedossa kyseisen Suomen Erityisjäte Oy:n jätealueen laajentumisen lisäksi, ja laajennusalue koskee vain kokonaisuuteen nähden pientä osaa eli kiinteistöä 834-437-2-97 Kiimasmaa. Haettavan poikkeamisluvan kohteena olevalla alueella ei ole vaikutusta koko alueen tulevaan liikennejärjestelyihin, sillä osayleiskaavassa liikennejärjestelyt aluekokonaisuuden osalta sijoittuvat kiinteistön eteläpuolelle, ja haetun poikkeamisluvan alue liikennöidään sisäisin yhteyksin olemassa olevalta jätealueelta. Osayleiskaavassa osoitetun jätteenkäsittelyn ja sitä hyödyntävän teollisuuden alueen muut osat ovat edelleen normaalissa metsätalouksikäytössä Sinipään suoaluetta lukuun ottamatta, ja alueen asemakaavoittaminen onkin luontevampaa suurempana kokonaisuutena silloin, kun muuta maankäyttöpainetta ja toimintojen/liikenteen sovittamistarvetta suuremmalla alueella alkaa ilmetä.

Kiinteistön 834-437-2-97 Kiimasmaa omistus on kokonaisuudessaan Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:llä, joten kiinteistölle ei ole tulossa muuta kilpailevaa maankäyttöä nykyisten tuulivoimavarausten lisäksi. Alueelle sijoittuva toiminta on ympäristölle tuttua, sillä toiminta vain siirtyy alueella uuteen kohtaan nykyisen alueen täytyttyä ja uuden sijaintikohdan ympäristöluvan varmistuttua.

Muu maankäyttö

Muuta maankäyttöä kiinteistölle 834-437-2-97 Kiimasmaa on Tuulivoiman teemayleiskaavassa osoitettu tuulivoimalan paikka, sekä alueen halki johtava ohjeellinen kulkuyhteys toiselle tuulivoimalan sijoituspaikalle kiinteistön itäpuolella. Kulkuyhteys on ohjeellinen, eikä kulkuyhteyden tarvitse normaalitilanteessa mahdollistaa kuin huoltoyhteys tuulivoimalle. Yhteys on kuitenkin oltava muokattavissa tuulivoimalan kuljetuksen mahdollistavaksi tarpeen vaatiessa, ja tämä on suunnitelmissa otettu huomioon.

Jätteidenkäsittelyalue rajautuu Sinipäänsuon turpeenottoalueeseen, mutta myös nykyinen vaarallisen jätteen kaatopaikka on sijainnut kaiken aikaa turpeenottoalueen naapurina. Jätteenkäsittelyyn varatun alueen siirtyminen laajennusalueelle ei selvitysten perusteella aiheuta merkittäviä muutoksia alueelle ja sen ympäristöön.

Kiinteistö rajautuu koilliskulmassaan muinaisjäännösrekisterin kohteeseen Kiimassuon pitäjänrajamerkki. Pitäjänrajamerkki on nelisivuinen (2,5 x 2,5 m) kiviröykkiö, jonka keskellä on kivipaasi ja lähellä viisarikivi. Kohteen säilymisen varmistetaan jättämällä alueeseen riittävä suojaetäisyys ja tarvittaessa aitaamalla kohde rakennusaikana, kuten suunnitelmissa on esitetty. Alueellisena museoviranomaisena Hämeenlinnan kaupunginmuseo on lausunnoissaan todennut hankkeen olevan toteutettavissa.

Forssan asemakaavassa on Forssan osalla varaus alkuosaltaan maakaasu- / biokaasuyhteydelle Sukulan kylän halki johtavaan maakuntakaavan maakaasuputken varaukseen, mutta maakuntakaavassa tai Sukulan osayleiskaavassa ei tällä hetkellä jatkoa tällaiselle putkivaraukselle ole. Hankkeen toimija ja alullepanija Gasum luopui hankkeesta jo vuonna 2014-15, eikä toteutusta ole tällä hetkellä suunnitelmissa tulevaisuudessakaan.

Yhteys olisikin tässä valossa ennemmin paikallinen alueella oleville toimijoille, mutta Tammelan osalta ei vielä tiedetä millaisia toimijoita/käyttäjiä alueelle olisi tulossa ja minne nämä olisivat sijoittumassa. Mikäli tarvetta ilmenee, on kaasuputken toteuttamiselle tuulivoimakuljetuksetkin mahdollistavien leveiden tieyhteyksien reuna-alueita pitkin normaalia paremmat mahdollisuudet.

Mikäli Kiimassuon alueelle / haettavalle kohteelle tulee tarvetta järjestää varalle pelastustieyhteys, on tämä ilman maankäytöllisiä esteitä toteutettavissa Metsäpirtintien suunnasta, maanomistajien kanssa sopimalla.

Toiminta ja sen vaikutukset alueelle

Kiinteistölle aiottava toiminta ja sen vaikutukset ympäristölle on kattavasti arvioitu hankkeesta tehdyssä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Hankkeessa nykyistä vaarallisen jätteen loppusijoitusalueita laajennetaan etelään ja lounaaseen päin, ja niistä muodostetaan yksi yhtenäinen vaarallisen jätteen loppusijoitusalue siten, että vanhan alueen osalta jätteen sijoittaminen päättyy ja siirtyy uudelle alueelle kokoluokaltaan jokseenkin vastaavana toimintana kuin

ennenkin. Hankkeessa kaatopaikan laajennusalueelle rakennetaan tiiviit kenttä- ja kaatopaikka-alueen rakenteet, joilla estetään haitallisten aineiden pääsy maaperään, pohjamaahan ja edelleen pohjavesiin. Alueen pohjarakenteet toteutetaan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Vaaralliset jätteet otetaan vastaan pääsääntöisesti vaarallisen jätteen varasto- ja käsittelykentälle ja peitetään välivarastoinnin ajaksi. Tarvittaessa välivarastointi voidaan tehdä hallissa. Kaatopaikan laajennusaluetta rakennetaan vaiheittain, jotta mm. muodostuvien suotovesien määrä olisi mahdollisimman vähäinen. Uudet toiminnot liitetään jätekeskuksen nykyisiin vesienkäsittely- ja johtamisjärjestelmiin. Kaatopaikan rakentamisen yhteydessä alueille rakennetaan vesien johtamiseen liittyvät rakenteet, kuten ojat, putki- ja viemäriinjat sekä tasausallas. Likaantuneet vedet kerätään hallitusti tasaus-/pumppausaltaaseen, josta ne pumpataan kunnalliseen viemärintiin ja edelleen Forssan jätevedenpuhdistamolle. Kaatopaikan saavutettua lopullisen täyttökorkeutensa, rakennetaan sen päälle kaatopaikka-asetuksen mukaiset pintarakenteet. Alueen hulevesien käsittelyä ja puhtaiden hulevesien johtamista maastoon on vielä erikseen arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettely liitteenä olevassa Kiimassuon jätekeskuksen hulevesien hallinta –selvityksessä. Ympäristövaikutusten arviointiselostus liitteineen löytyy: <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/kiimassuon-jatekeskuksen-laajennus-forssa-tammela>

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa toiminnan siirtymistä kiinteistölle 834-437-2-97 Kiimasmaa ja sen vaikutuksia ympäristölle on arvioitu ympäristöasiantuntijoiden toimesta, eikä arviointiselostuksen perusteella ympäristölle aiheudu merkittäviä lisävaikutuksia nykytilaan verrattuna. Hämeen ELY-keskus on yhteysviranomaisena tarkastanut arviointiselostuksen riittävyden ja laadun todeten perustellussa päätelmässään, että hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laatimiseen, hankkeen eri vaihtoehtoja on käsitelty samalla laajuudella ja tarkkuudella, ja Kiimassuon jätekeskuksen vaarallisen jätteen kaatopaikan ja hyötykäyttölaitoksen toiminnan laajentamista koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA-lain 19 §:ssä ja YVA-asetuksen 4 §:ssä arviointiselostukselle säädetyt sisältövaatimukset. Perustellussa päätelmässä esitetyt tarkennustarpeet on mahdollista huomioida ympäristölupahaun yhteydessä.

Maankäytön osalta päätelmässä todetaan, että mikäli asemakaavatyötä ei tässä vaiheessa nähdä muutoin tarpeellisena käynnistää, on alueen toimintojen yhteensovittaminen ratkaistava maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella poikkeamislupamenettelyllä.

Ely-keskuksen perusteltu päätelmä on kokonaisuudessaan hakemuksen liitteenä.

Koska vastaava toiminta sijoittuu nykyisin Forssan kaupungin puolella olevalle asemakaava-alueelle, on poikkeamislupahakemuksessa huomioitu Forssan määräykset ja sovitettu toiminta kiinteistöllä 834-437-2-97 Kiimasmaa vastaavaksi kuin Forssankin puolella. Forssan Kiimassuon asemakaava on tutustuttavissa:

<https://www.forssa.fi/asuminen-ja-ymparisto/tekniset->

Poikkeamisluvasta pyydettiin kirjallisesti lausuntoa rajanaapureilta sekä viranomaistahoilta 3.6.2024. Poikkeamisluvan kommentoitavana olemisesta oli myös julkinen kuulutus Forssan lehdessä ja kunnan kotisivuilla. Materiaali oli tutustuttavissa kunnan kotisivuilla ja kunnantalolla.

Lausunnot saatiin Hämeen ely-keskukselta ja Hämeenlinnan kaupunginmuseon kulttuuriympäristöyksiköltä. Lausujilla ei ollut erityistä huomautettavaa hankkeeseen. Hämeen liitto totesi hankkeen toteuttavan maakuntakaavaa, eikä nähnyt tarvetta lausua. Etelä-Suomen ympäristöterveys ilmoitti, ettei näe tarvetta täydentää aikaisempia lausuntojaan.

Rajanaapurit tai tuulivoimatoimija eivät nähneet tarvetta kommentoida hanketta, mutta Sukulan kylällä asuva maanomistaja esitti huolensa hankkeen vaikutuksista alueen ympäristölle ja Sukulan kylän asutukselle.

Liitteet:

Liite 1. Selostus

Liite 2 Asemapiirustus

Liite 3. Leikkauspiirustus

Liite 4. Ote yleiskaavasta

Liite 5. Hulevesiselvitys

Liite 6. Selvitys omistus- ja hallintaoikeudesta (oheismateriaali)

Liite 7. YVA-viranomaisen lausunto

Liite 8. Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Liite 9. Ote Forssan asemakaavasta ja kaavamääräykset

Liite 10. Poikkeamislupaan saapuneet lausunnot ja muistutus

Lapsivaikutusten arviointi (Kvalt 60 §, 23.9.2019)

Päätöksen lapsivaikutukset: Ei

Yritysvaikutusten arviointi (Kvalt 66 §, 20.12.2010):

Vaikuttaako yritysten kilpailutilanteeseen: Kyllä

Onko päätöksellä vaikutuksia yritysten määrän kehittymiseen: Ehkä

Vaikuttaako päätös positiivisesti työpaikkojen muodostumiseen: Ehkä

Onko palvelu mahdollista ulkoistaa: Ei

Valmistelija: Kaavoittaja Miika Tuki

Esittelijä: Tekninen johtaja Jari Kauppi

Päätösehdotus: Ympäristölautakunta puoltaa poikkeamisluvan myöntämistä perustelunaan, että haettu toiminta toteuttaa voimassa olevaa maakuntakaavaa ja kunnan osayleiskaavaa. Poikkeamista haetaan vain tarpeesta asemakaavoittaa rajattu alue, johon nykyisen toimijan jo naapurialueella tapahtuva toiminta siirtyisi. Uusi alue on välittömästi nykyisen alueen yhteydessä toimijan omistamalla maalla, eikä tälle rajatulle alueelle ole tulossa kilpailevaa maankäyttöä. Osayleiskaavassa sekä jätteitä hyödyntävälle, että normaalille teollisuudelle osoitetut alueet Tammelan puolella ovat edelleen perinteisessä maa- ja metsätalouskäytössä ilman, että yksityisillä maanomistajilla vielä olisi

suunnitelmia muusta maankäytöstä, joten aluekokonaisuuden maankäyttö- / liikennepaineiden yhteensovittaminen asemakaavoittamalla ei vielä ole ajankohtaista. Toteutuakseen toiminta vaatii ympäristöluvan, jolla toimintaa ja sen vaikutuksia ympäristölle voidaan kaava-/lupamuodoista parhaiten ohjeistaa ja säädellä, ja myös toiminnan aikana varmistaa sen soveltuvuus alueelle ja ympäristölle. Ympäristölupa on AVI:n käsittelyssä yhtäaikaisesti kunnan poikkeamislupakäsittelyn kanssa. Hanketta on arvioitu ympäristövaikutuksien arviointimenettelyllä, eikä sen mukaan toiminnasta aiheudu ympäristölle merkittäviä vaikutuksia nykytilanteeseen verrattuna. Haetusta poikkeamisesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia, se ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista, eikä aiheuta haittaa kaavan toteutumiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle (MRL 172 §).

Käsiitely kokouksessa:

Kaavoittaja Miika Tuki esitteli asiaa kokouksessa ja poistui ennen tämän pykälän päätöksen tekoa.

Päätös: Ympäristölautakunta hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Ote: Suomen Erityisjäte Oy
Miika Tuki